

Návrat vlků do Orlických hor

Václav Pavel

SPRÁVA CHKO ORLICKÉ HORY

AOPK ČR, Regionální pracoviště Východní Čechy

Vlci obecní (*Canis lupus*) se v posledních letech vracejí do české krajiny a v roce 2020 byl zaznamenán trvalý výskyt vlka i v Orlických horách. Vlk je vrcholový predátor, který mimo jiné přirozeně udržuje rovnovážné stavy spárkaté zvěře. Tím pozitivně ovlivňuje přírodní prostředí, ve kterém žije a loví. Na druhou stranu příchod vlků do krajiny, ze které před více než stoletím zmizeli, přináší problémy chovatelům hospodářských zvířat. V oblastech, kde v posledních staletích nebylo potřeba stáda před vlky chránit, se vlci rychle naučí lovit snadnou „kořist“ a pastevcí potom řeší škody ve svých stádech.

Kolik vlastně máme vlků v Orlických horách? Počty vlků u nás monitoruje Hnutí Duha a její Vlíčí hlídky, ale také Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (Správa CHKO Orlické hory) a lesníci a myslivci. Data, která zde prezentujeme, jsou průsečíkem všech těchto zdrojů. Snažíme se být nestranní a přesvědčit veřejnost, aby k situaci přistupovali všichni racionálně a vznikalo co nejméně fám.

Populaci vlka obecného v Orlických horách odhadujeme po zimě 2021/2022 na jednu stálou smečku okolo 7 jedinců, která má centrum výskytu na polské straně hranice u Trčkova, kde se od roku 2020 rozmnožuje, a předpokládáme možný výskyt druhé skupiny až 11 vlků v jižnějších částech Orlických hor (opět s centrem výskytu v Polsku; o této druhé skupině zatím evidujeme jen kusé a obtížně ověřitelné údaje a její rozmnožování ani stálé teritorium zatím nebylo spolehlivě ověřeno). Jednotliví vlci nebo menší skupiny mohou podnikat i delší výpravy zapotravou do podhůří a do zbytku hor, fotopasti je zaznamenaly například až v okolí Dobrušky. Vlci jsou velmi přizpůsobiví, vyhledávají především místa, kde je klid, ale i dost potravy, proto se spíše vyhnou oblastem s větší koncentrací lidí. V Orlických horách se proto více soustředí na polskou stranu, kde je nižší zalidnění, méně turistických tras a také nižší nadmořská výška a plošší lesnatější krajina, ideální jak pro vlka, tak i pro potenciální kořist (spárkatou zvěř).

Vlk je v České republice zvláště chráněný kriticky ohrožený živočich. Podle zákona o ochraně přírody člověk nesmí vlkům ublížit. Cílem státní ochrany přírody je zajistit dodržování tohoto zákona, ale zároveň i zvážit další veřejné zájmy, jako jsou bezpečnost a zdraví lidí, nebo jejich hospodářské činnosti, včetně udržování krajiny a pastvy. Cílem je mít zdravou přírodu, ve které figuruje i vrcholný predátor. Chceme-li vlka chránit, musíme vědět, jak nahradíme škody hospodářům a musíme naučit chovatele dobře si zabezpečit svá stáda. Je to o mentalitě lidí, musíme se vyrovnat se situací, kdy tu znovu máme vrcholného predátora. Snažíme se veřejnost přesvědčit, že to za to stojí. Člověk by neměl suplovat predátory, to je v přírodě nepřírozená a dlouhodobě těžko udržitelná situace. V poslední době se často zmiňuje přemnožení spárkaté zvěře – tady by vlci mohli být přirozeným řešením a pomocí. Státní ochrana přírody má být objektivní a přispívat k rovnováze různorodých zájmů v krajině – například pastevců a myslivců na jedné straně a nevládních organizací na straně druhé. Základem soužití lidí s vlky tedy je, aby si chovatelé co nejlépe zabezpečili svá stáda, aby vlky nelákala a nebyla pro ně snadnou kořistí. V zájmu lidí i vlků je stav, kdy se vlci budou držet v odlehlejších oblastech.

Chcete-li přispět k monitoringu vlků a máte-li spolehlivá data (ověřitelné záznamy z fotopastí, dokladované pobytové stopy apod., u kterých je doložené místo a čas výskytu) kontaktujte nás prosím na vlci.oh@nature.cz.

Pokud máte zájem o informace k náhradám škod, zabezpečení hospodářských zvířat, financování těchto zabezpečení, atp., navštivte stránky www.navratvlku.cz
Za vaše podněty, co vám na stránce chybí, budeme rádi. Věříme, že informace o výskytu vlka v Orlických horách jsou naším společným zájmem.